

Hjem > Mælkeafgiftsfonden > 2011 > SundYver > Rene køer - en ren fornøjelse

Rene køer - en ren fornøjelse

Rene køer er en forudsætning for at holde yverinfektioner på et lavt niveau. Nogle typer af strøelse giver særligt rene køer. Mælkeafgiftsfonden

Flere undersøgelser har vist, at antallet af infektioner i yveret stiger, jo mere beskidt yveret er. En af de mest kendte er en amerikansk undersøgelse, der viser, at det ikke kun er bakterier fra køens miljø, der giver mere yverbetændelse med stigende gødningsforurening. Antallet af smitsomme yverbetændelser stiger også (se tabel). Rene køer og rene yvere er altså en forudsætning for, at der ikke kommer bakterier op i yveret i forbindelse med malkning.

Hvilken strøelse

Væsentligt for at holde yveret rent er frisk strøelse to gange dagligt i sengene, sammen med hyppig nedskrabning. Gerne oftere nedskrabning end de to gange, hvor der strøs. Endelig er rene og tørre gange og opholdsområder også vigtigt.

Men hvilken strøelse er bedst? Der er mange muligheder: sand, savsmuld, smittet halm, knust halm og nu også genbrugt fiberfraktion.

Jeg har det seneste halve år besøgt 44 besætninger i forbindelse med projekter omkring yversundhed. Det har været meget tydeligt, at i de besætninger, hvor der blev benyttet knust halm som Easystro eller Tomahawk snittet, har sengene været meget mere tørre end i andre besætninger. Det lader altså til, at det fine halmpulver virkelig suger madrasserne tørre. Mange undersøgelser viser desuden, at bakterier vokser dårligst i sand. Derfor er miljøbakterier tit mindre dominerende i sandstalde.

Vurder renheden

En måde at vurdere effekten af strøelse og renheden af køerne på, er selvfølgelig først og fremmest ved at kigge på køerne. Men når man går og ser på sine egne køer hver dag, kan det være svært at vurdere, om de er 'rene nok'. Derfor kan man vurdere mængden af gødning på yveret ved hjælp af en mere objektiv hygiejnevurdering, hvor man tildeler sine dyr en scoreværdi på 1 til 4 ud fra en række 'standardbilleder', der viser de fire grader af yverforurening. Billederne og mere om vurderingssystemet kan du finde [her](#)

En anden måde at vurdere renheden af køerne på, er ved at se på resultaterne fra tankmælksundersøgelsen med PCR-testen for mastitisbakterier. Her skal der især kigges på Streptokok uberis. For denne bakterie har vi vist, at der er en klar sammenhæng mellem højere tankcelletal og Ct-værdier lavere end 30. I flere af de 44 ovennævnte besætninger, som benyttede knust halm, var der en Ct tankmælksværdi for Streptokok uberis på 40. Det er utroligt flot, og var kun tilfældet i 5 pct. af besætningerne ved tankmælksovervågningen i 2009.

Sammenhæng mellem mastitis og hygiejnescore

Yver hygiejnescore	Antal infektioner i yveret	
	Smitsom mastitis %	Miljø mastitis %
1	2,8	7,7
2	4,7	10,0
3	5,1	10,6
4	7,4	13,5

Kilde: D. A. Schreiner and P. L. Ruegg. 2003. Relationship Between Udder and Leg Hygiene Scores and Subclinical Mastitis J. Dairy Sci. 86.3460-3465.

Læs mere på [Mælke kvalitet](#)

[Artiklen har været bragt i Kvæg Nyt nr. 20, 2011](#)